

W15.11.0024/IV

Voorstel van wet houdende wijziging van de Warmtewet in verband met enkele aanpassingen

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om in de Warmtewet, nadat deze tot wet is verheven, enkele wijzigingen aan te brengen ten aanzien van onder andere de reguleringssystematiek en de reikwijdte teneinde de werking van deze wet te verbeteren;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling Advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Indien het op 3 september 2003 ingediende voorstel van wet van de leden Ten Hoopen en Samsom tot het stellen van regels omtrent de levering van warmte aan verbruikers (Warmtewet) tot wet wordt verheven, wordt die wet als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt "Onze Minister van Economische Zaken" vervangen door: Onze Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.
2. In onderdeel g wordt "maximaal 1000 kilowatt" gewijzigd in: maximaal 100 kilowatt.
3. In onderdeel j wordt "artikel 7" vervangen door: artikel 9.
4. Onderdeel k komt te luiden:
  - k. representatieve organisatie: een rechtspersoon die de belangen vertegenwoordigt van producenten, leveranciers of verbruikers in de warmtesector;
5. Er wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
  - l. verhuurder: een toegelaten instelling als bedoeld in artikel 70, eerste lid, van de Woningwet, dan wel een eigenaar van ten minste 25 voor verhuur bestemde woongelegenheden in Nederland, of degene die door die eigenaar gevolmachtigd is namens hem op te treden.

B

Hoofdstuk 2 komt te luiden:

HOOFDSTUK 2. LEVERING VAN WARMTE

§ 2.1 Algemene bepalingen ten aanzien van de levering van warmte

Artikel 2

1. Een leverancier draagt zorg voor een betrouwbare levering van warmte tegen redelijke voorwaarden en met inachtneming van een goede kwaliteit van dienstverlening.
2. Een leverancier verstrekt de verbruikers aangesloten op zijn warmtenet ten minste eenmaal per jaar een volledige en voldoende gespecificeerde nota met betrekking tot de door hem geleverde diensten.
3. Een leverancier onthoudt zich van iedere vorm van discriminatie jegens zijn verbruikers.
4. Een leverancier stelt verbruikers op toereikende wijze in kennis van elke wijziging van de prijzen voor levering van warmte en van elk voornemen tot wijziging van de aan de leveringsovereenkomst verbonden voorwaarden voor levering van warmte.
5. De boekhouding van een leverancier bevat betrouwbare en op een inzichtelijke wijze vorm gegeven informatie over de integrale kosten en opbrengsten die verband houden met de levering van warmte.
6. Een leverancier houdt een storingsregistratie bij betreffende de levering van warmte.
7. Een producent aangesloten op een warmtenet is verplicht op verzoek van de leverancier te onderhandelen over het beschikbaar stellen van warmte tegen redelijke prijzen en voorwaarden.

Artikel 3

1. Een overeenkomst tot levering van warmte wordt op schrift gesteld en bevat in ieder geval de volgende gegevens:
  - a. de personalia en het adres van de leverancier;
  - b. een duidelijke en volledige omschrijving van de te leveren goederen en diensten en de overeengekomen kwaliteitsniveaus daarvan, welke in ieder geval betrekking hebben op de minimum- en maximumtemperatuur van de te leveren warmte, alsmede de prijzen en voorwaarden waaronder deze goederen en diensten worden geleverd;
  - c. de voorwaarden voor opschorting of beëindiging van de overeenkomst;
  - d. een omschrijving van de toepasselijke vergoedingen, waaronder de uitkering van compensatie bij een ernstige storing in de levering van warmte, en terugbetalingsregelingen als de geleverde goederen en diensten niet aan de overeengekomen kwaliteitsniveaus voldoen.
2. In een overeenkomst wordt in ieder geval bepaald dat, onverminderd de bevoegdheid van de burgerlijke rechter, verbruikers geschillen die voortvloeien uit de desbetreffende overeenkomst kunnen voorleggen aan een onafhankelijke geschillencommissie.
3. Op een overeenkomst tot levering van warmte is Nederlands recht van toepassing. Elk andersluidend beding is nietig.

Artikel 4

1. De leverancier stelt al hetgeen redelijkerwijs in zijn vermogen ligt in het werk om afsluiting dan wel onderbreking van de levering van warmte te voorkomen, of indien een onderbreking van de levering van warmte optreedt, deze zo snel mogelijk te verhelpen. Afsluiting van een verbruiker wordt in het bijzonder voorkomen in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar.

2. De leverancier stelt een verbruiker tenminste drie dagen van tevoren op de hoogte van door hem geplande werkzaamheden waarbij de levering van warmte aan de verbruiker moet worden onderbroken.

3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over afsluiting van de levering van een verbruiker van warmte alsmede over preventieve maatregelen om de afsluiting van een verbruiker waar mogelijk te voorkomen.

Artikel 5

1. De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit stelt de maximumprijs vast die een leverancier ten hoogste zal berekenen voor de levering van warmte. Het besluit tot vaststelling van een maximumprijs wordt bekendgemaakt in de Staatscourant.

2. De maximumprijs:

a. is gebaseerd op de integrale kosten die een verbruiker zou moeten maken voor het verkrijgen van dezelfde hoeveelheid warmte bij het gebruik van gas als energiebron. Deze kosten worden bepaald met de rendementsmethode;

b. is opgebouwd uit een leveringsafhankelijk deel, uitgedrukt in een bedrag in Euro per GJ, en een leveringsonafhankelijk deel uitgedrukt in een bedrag in Euro.

3. De maximumprijs treedt in werking op een door de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit te bepalen datum en geldt tot 1 januari van het jaar volgend op de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de maximumprijs. Indien op 1 januari de maximumprijs voor dat jaar nog niet is vastgesteld, geldt de maximumprijs tot de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de maximumprijs voor het volgende jaar.

4. Na de inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de maximumprijs, bedoeld in het derde lid, worden de prijzen voor levering van warmte die hoger zijn dan de maximumprijs van rechtswege gesteld op die maximumprijs.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld met betrekking tot de elementen en wijze van berekening van de maximumprijs, bedoeld in het eerste lid. De voordracht voor deze algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Artikel 6

1. Indien door een leverancier bij een verbruiker of ontwikkelaar een eenmalige aansluitbijdrage in rekening wordt gebracht voor een aansluiting op een bestaand warmtenet, bedraagt deze bijdrage maximaal hetgeen een gasverbruiker zou bijdragen in de situatie waarbij sprake is van aansluiting op een gasnet.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de aansluitbijdrage en de toepassing van het eerste lid.

Artikel 7

De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit verzamelt, analyseert en bewerkt inlichtingen en gegevens met betrekking tot de ontwikkeling van het volledige rendement van de leveranciers. De raad brengt zo spoedig mogelijk na 1 juli 2014, en vervolgens telkens na twee jaar aan Onze Minister verslag uit van de monitoring.

Artikel 8

1. Een leverancier heeft tot taak er zorg voor te dragen dat binnen een redelijke termijn en tegen redelijke tarieven en voorwaarden aan verbruikers een warmtewisselaar en een individuele meter ter beschikking wordt gesteld die het actuele warmteverbruik kan weergeven en die informatie kan geven over de tijd waarin sprake was van daadwerkelijk verbruik, wanneer:
  - a. een verbruiker hierom vraagt, tenzij het ter beschikking stellen technisch onmogelijk is of financieel niet redelijk is;
  - b. een bestaande meter wordt vervangen, tenzij het ter beschikking stellen technisch onmogelijk is of niet kostenefficiënt is in verhouding tot de geraamde potentiële besparingen op lange termijn;
  - c. een nieuwe aansluiting wordt gemaakt in een nieuw gebouw;
  - d. een gebouw ingrijpend wordt gerenoveerd.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld omtrent de eisen waaraan een meter als bedoeld in het eerste lid ten minste voldoet.

§ 2.2 Bijzondere bepalingen ten aanzien van vergunninghouders

Artikel 9

1. Het is verboden zonder vergunning warmte te leveren aan verbruikers.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet ten aanzien van een leverancier die:
  - a. warmte levert aan ten hoogste 10 verbruikers tegelijk,
  - b. per jaar niet meer warmte levert dan 10 000 gigajoules, of
  - c. de verhuurder of de eigenaar is van het gebouw, ten behoeve waarvan de warmte wordt geleverd.

Artikel 10

1. Onze Minister verleent op aanvraag een vergunning indien de aanvrager genoegzaam aantoonbaar dat hij:
  - a. beschikt over de benodigde organisatorische, financiële en technische kwaliteiten voor een goede uitvoering van zijn taak;
  - b. redelijkerwijs in staat kan worden geacht de verplichtingen als opgenomen in dit hoofdstuk na te komen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld met betrekking tot de inhoud van en de procedure voor aanvraag van een vergunning en de criteria, bedoeld in het eerste lid.
3. Onze Minister kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een vergunning. Aan de vergunning wordt in ieder geval een voorschrift verbonden omtrent de minimum- en maximumtemperatuur van de te leveren warmte. De minimum- en maximumtemperatuur van de te leveren warmte kan voor ieder warmtenet verschillen.
4. Onze Minister kan de aan een vergunning verbonden voorschriften of beperkingen wijzigen.
5. Een vergunning kan slechts worden overgedragen met toestemming van Onze Minister. Het eerste tot en met het vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 11

1. Onze Minister kan een vergunning intrekken. Onze Minister gaat slechts tot intrekking van de vergunning over, voor zover het belang van een betrouwbare levering van warmte tegen redelijke voorwaarden en een goede kwaliteit van de dienstverlening aan verbruikers zich daartegen niet verzet.

2. Onze Minister kan een vergunning intrekken, indien:

- a. de houder van de vergunning dit verzoekt;
- b. de vergunninghouder de aan de vergunning verbonden voorschriften of opgelegde beperkingen niet nakomt;
- c. de vergunninghouder de opgedragen voorzieningen, bedoeld in artikel 12b, tweede lid, niet treft;
- d. de vergunninghouder bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid;
- e. de vergunninghouder naar het oordeel van Onze Minister om andere redenen niet langer in staat moet worden geacht de vergunde activiteit of in de vergunning opgenomen voorschriften na te komen.

3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de criteria voor het intrekken van een vergunning en de procedure bij intrekking van een vergunning. De voordracht voor deze algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Artikel 12

1. Een vergunninghouder biedt verbruikers een ruime keuze uit betalingswijzen.

2. De vergunninghouder zorgt jegens verbruikers voor een goede bereikbaarheid. De vergunninghouder handelt correspondentie van verbruikers binnen tien werkdagen af. Indien een oplossing in deze periode niet mogelijk is, ontvangt de verbruiker binnen vijf werkdagen bericht binnen welke termijn een adequate reactie kan worden verwacht.

3. Een voorwaarde, als bedoeld in de artikelen 236 en 237 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, die een vergunninghouder gebruikt in een overeenkomst met een verbruiker, zijnde een persoon die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, wordt vermoed niet redelijk te zijn. Een voorwaarde is redelijk, wanneer dit blijkt uit de aard, inhoud of wijze van totstandkoming van de betrokken voorwaarde.

4. De vergunninghouder gebruikt aan hem verstrekte gegevens over verbruikers uitsluitend voor het uitvoeren van de in deze wet aan de vergunninghouder opgedragen taken.

Artikel 12a

1. De vergunninghouder voert een afzonderlijke boekhouding met betrekking tot de levering van warmte en, indien van toepassing, voor de levering van koude.

2. De vergunninghouder publiceert een jaarrekening en een jaarverslag. Het jaarverslag bevat betrouwbare en op een inzichtelijke wijze vorm gegeven informatie over de door de vergunninghouder bij verbruikers in rekening gebrachte prijs en omtrent de integrale kosten en opbrengsten die verband houden met de levering van warmte. De in het jaarverslag opgenomen informatie is voorzien van een accountantsverklaring.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld omtrent de toepassing van het eerste en tweede lid en artikel 2, vijfde lid.

§ 2.3 Noodvoorziening

Artikel 12b

1. Een leverancier of een producent, die voornemens is de levering of de productie van warmte te beëindigen dan wel redelijkerwijs moet voorzien dat hij niet langer aan zijn wettelijke verplichtingen zal kunnen voldoen, meldt dit onverwijld aan Onze Minister. Onze Minister treedt in overleg met de leverancier of de producent die de melding heeft gedaan alsmede met de overige bij de levering van warmte betrokken personen.

2. Onze Minister kan, indien hem blijkt dat een leverancier in onvoldoende mate kan of zal kunnen voorzien in de levering van warmte, de leverancier opdragen voorzieningen te treffen teneinde zeker te stellen dat de levering van warmte, in voldoende mate plaatsvindt.

3. Onze Minister is bevoegd tot toepassing van een last onder bestuursdwang ter handhaving van een opdracht als bedoeld in het tweede lid.

4. Indien de leverancier niet voldoet aan een opdracht als bedoeld in het tweede lid of indien naar het oordeel van Onze Minister door de bedrijfsvoering van deze leverancier de continuïteit of de betrouwbaarheid van de warmtelevering in gevaar komt en onverwijld ingrijpen noodzakelijk is, kan Onze Minister de leverancier aanzeggen dat hij vanaf een bepaald tijdstip voor een bepaalde termijn de opdrachten dient op te volgen die aan hem worden verstrekt door een door Onze Minister aangewezen persoon.

5. Bij de aanzegging, bedoeld in het vierde lid, geeft Onze Minister aan ter bescherming van welk belang de aanzegging geschiedt. De aangewezen persoon verstrekt uitsluitend opdrachten ter bescherming van dit belang. Bij de aanzegging kunnen voorschriften en beperkingen worden gesteld aan de te geven opdrachten.

6. De leverancier verschafft de door Onze Minister aangewezen persoon desgevraagd alle medewerking.

7. Voor schade ten gevolge van handelingen die zijn verricht in strijd met een opdracht als bedoeld in het vierde lid, zijn bestuurders persoonlijk aansprakelijk tegenover de leverancier.

Artikel 12c

1. Onze Minister kan een of meer vergunninghouders aanwijzen als noodleverancier om warmte te leveren aan door hem nader aangeduide verbruikers. Artikel 5 is van overeenkomstige toepassing.

2. De noodleverancier krijgt het beheer over het warmtenet en verricht correctieve onderhoudswerkzaamheden.

3. Onze Minister kan voorwaarden en beperkingen verbinden aan de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, en stelt bij de aanwijzing een redelijke vergoeding vast voor de uitvoering van de opgedragen taak.

4. Onze Minister kan een producent opdragen warmte te produceren en deze warmte ter beschikking te stellen aan een door hem aangewezen noodleverancier.

5. Onze Minister kan voorwaarden en beperkingen verbinden aan de opdracht, bedoeld in het vierde lid, en stelt bij de opdracht een redelijke vergoeding vast voor de uitvoering van de opgedragen taak.

6. Een ieder is verplicht medewerking te verlenen aan de noodleverancier, bedoeld in het eerste lid, of de producent, bedoeld in het vierde lid, voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden verlangd.

Artikel 12d

1. Onze Minister kan een netbeheerder als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Gaswet, opdracht geven tot het aanleggen van een gastransportnet in het door hem aangewezen gebied. Verbruikers ontvangen een gehele of gedeeltelijke tegemoetkoming in verband met de kosten van de aansluiting op het gastransportnet.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de hoogte van de vergoeding, bedoeld in het eerste lid en over de wijze waarop de betrokken verbruikers een gehele of gedeeltelijke tegemoetkoming ontvangen, waarbij de hoogte van de tegemoetkoming voor verschillende groepen verbruikers verschillend kan worden vastgesteld.

C

Artikel 14 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding "1" geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
  2. De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit kan van een gasbedrijf als bedoeld in artikel 1, onderdeel j, van de Gaswet verlangen dat deze hem inzage geeft in gegevens en bescheiden, onderscheidenlijk hem gegevens en inlichtingen verstrekt, die hij nodig heeft voor de uitvoering van deze wet.

D

Artikel 15 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding "1" geplaatst.
2. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:
  2. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn belast de bij besluit van de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit aangewezen ambtenaren.
  3. Van een besluit als bedoeld in het tweede lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

E

In artikel 17, tweede lid, komt te luiden:

2. Van een beschikking als bedoeld in het eerste lid wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Gegevens die ingevolge artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur niet voor verstrekking in aanmerking komen, worden niet ter inzage gelegd.

F

Artikel 18 komt te luiden:

Artikel 18

1. De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit kan in geval van overtreding van het bepaalde bij of krachtens deze wet de overtreder een last onder dwangsom opleggen.
2. Aan een last onder dwangsom kunnen voorschriften worden verbonden inzake het verstrekken van gegevens aan de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit.
3. De bevoegdheid tot het opleggen van een last onder dwangsom vervalt vijf jaren nadat de overtreding heeft plaatsgevonden.

4. Indien de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit vaststelt dat een overtreding, bedoeld in het eerste lid, is begaan, doet hij daarvan een rapport opmaken.

5. Afdeling 5.4.2 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing.

6. De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit kan in geval van overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2, 5, eerste en vierde lid, 9, eerste lid, 13, 14 en 17 alsmede artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht, de overtreder per overtreding een bestuurlijke boete opleggen van ten hoogste € 450 000, of, indien dat meer is, 1% van de omzet van de overtreder in het boekjaar voorafgaande aan de beschikking.

7. De berekening van de netto-omzet, bedoeld in het zesde lid, geschiedt op de voet van artikel 377, zesde lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

G

Artikel 20 komt te luiden:

Artikel 20

1. Overeenkomstig bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels is een vergoeding verschuldigd voor het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 10, eerste lid, alsmede voor het verkrijgen van toestemming als bedoeld in artikel 10, vijfde lid, voor ten hoogste de kosten die gemoeid zijn met het geven van die beschikkingen.

2. Het verschuldigde bedrag kan worden ingevorderd bij dwangbevel.

H

Artikel 21 vervalt.

I

Artikel 22 vervalt.

J

In artikel 23, tweede lid, wordt "artikel 4, eerste lid" vervangen door: artikel 5, eerste lid.

K

In artikel 26, tweede lid, wordt "Bij algemene maatregel van bestuur worden regels worden gesteld" vervangen door: Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld.

L

In artikel 27, eerste lid, 30, eerste lid, en 32 wordt "Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer" telkens vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Milieu.

M

Aan artikel 29 wordt, onder vernummering van het derde tot vierde lid, een lid ingevoegd, luidende:

3. Het verschuldigde bedrag kan worden ingevorderd bij dwangbevel.

N

Artikel 31 vervalt.

O

De artikelen 33 en 34 komen te luiden:

Artikel 33

Artikel 20 van de Elektriciteitswet 1998 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt de zinsnede "leidingen voor het transport van gas of warmte" vervangen door: een gastransportnet of een warmtenet.
2. In het derde lid wordt de zinsnede "net of van leidingen voor transport van gas of warmte" vervangen door: net, een gastransportnet of een warmtenet.

Artikel 34

Artikel 39 van de Gaswet wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de zinsnede «gastransportnet en de aanleg van leidingen voor transport van elektriciteit of warmte» vervangend door: gastransportnet, een warmtenet en de aanleg van leidingen en hulpmiddelen voor het transport van elektriciteit.
2. In het tweede lid wordt de zinsnede «gastransportnet of van leidingen voor het transport van elektriciteit of warmte» vervangen door: een gastransportnet, een warmtenet of van leidingen en hulpmiddelen voor het transport van elektriciteit.

P

Artikel 35 vervalt.

Q

Artikel 37 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel 1 wordt "In het vierde lid" vervangen door: In het derde lid.
2. In onderdeel 2 wordt "In het vijfde lid" vervangen door: In het vierde lid.

R

Artikel 40 komt te luiden;

Artikel 40

Een leverancier meldt zo spoedig mogelijk na inwerkingtreding van deze wet aan de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit:

- a. de naam en het adres van de leverancier, en
- b. een beschrijving van de door leverancier te exploiteren warmtenetten waarbij in ieder geval het aantal verbruikers en het aantal aan verbruikers geleverde gigajoules is opgenomen.

S

Artikel 42 komt te luiden:

Artikel 42

1. Leveranciers die op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet reeds warmte leveren en op grond van artikel 9 vergunningplichtig worden, vragen binnen drie jaar na dat tijdstip een vergunning aan als bedoeld in artikel 10, eerste lid.

2. Onverminderd het eerste lid gelden voor een vergunningplichtige leverancier, tot het tijdstip waarop onherroepelijk op de vergunningaanvraag is beslist, de eisen die zijn opgenomen in paragraaf 2.2.

T

Artikel 43 vervalt.

U

In artikel 44, eerste lid, wordt "1 juli 2012" vervangen door: 1 juli 2014.

V

Artikel 45 komt te luiden:

Artikel 45

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel II

Artikel 7 van de Warmtewet wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding "1" geplaatst.
2. Er worden drie leden toegevoegd, luidende:
  2. Indien het rendement van een leverancier op al zijn netten gezamenlijk hoger is dan een door de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit vast te stellen redelijk rendement, kan de raad het meer dan redelijk behaalde rendement door middel van een correctiefactor laten verdisconteren in de toekomstige tarieven van die leverancier.
  3. De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit toetst periodiek of het rendement van een vergunninghouder op al zijn netten gezamenlijk hoger is dan een door de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit vast te stellen redelijk rendement.

4. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld ter uitvoering van de leden drie en vier, waarbij in ieder geval regels worden gesteld over:

- a. de elementen en wijze van berekenen van het rendement van een leverancier;
- b. de vaststelling van het redelijk rendement;
- c. de wijze waarop en de periode waarin verdisconteerd wordt.

Artikel III

De Wet implementatie EG-richtlijnen energie-efficiëntie wordt als volgt gewijzigd:

A

Het opschrift van paragraaf 2 komt te luiden:

§ 2. Meetinrichtingen voor levering van koude

B

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt “warmtenet of” en: warmte of.
2. In het derde lid vervalt: een warmtenet of.

C

Het opschrift van paragraaf 3 komt te luiden:

§ 3. Verbruiks- en indicatief kosten overzicht van koude

D

In artikel 4, onderdelen a, b en c vervalt telkens: warmte of.

E

Het opschrift van paragraaf 5 komt te luiden:

§ 5. Meetinrichtingen voor levering van elektriciteit, gas en warmte, facturering van en informatieverstrekking over elektriciteit en gas

F

Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt “ten aanzien van elektriciteit en gas” vervangen door: ten aanzien van elektriciteit, gas en warmte.
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door een puntkomma, wordt een nieuw onderdeel toegevoegd, luidende:
  - e. eindafnemer van warmte: een persoon die warmte afneemt van een warmtenet en een aansluiting heeft die groter is dan 100 kW.

Artikel IV

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst, met uitzondering van artikel II dat in werking treedt op een

bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Dat besluit treedt niet eerder in werking dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,

Voorstel van wet houdende wijziging van de Warmtewet in verband met enkele aanpassingen

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN

1. Doel en aanleiding

Op 30 juni 2010 heeft een Algemeen Overleg plaatsgevonden waarin is gesproken over de Warmtewet. In dit overleg is toegezegd om een wetsvoorstel in te dienen tot wijziging van de wet alvorens deze inwerking te laten treden. Met het onderhavige voorstel tot wijziging wordt uitvoering gegeven aan deze toezegging. In lijn met het besprokene in het Algemeen Overleg is bij de uitwerking van dit voorstel tot wijziging van de wet een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- Vermindering van complexiteit en verbetering van uitvoerbaarheid
Uit het effectonderzoek¹ dat door de raad van bestuur van de Nederlandse mededingingsautoriteit (hierna: NMa) is uitgevoerd en uit de consultatie van de concept regelgeving voor de Warmtewet is gebleken dat er behoefte is aan een vereenvoudiging van de wet. Dit voorstel tot wijziging van de wet heeft als doel de complexiteit van de wet te verminderen en uitvoerbaarheid te vergroten.
- Behoud van oorspronkelijke uitgangspunten Warmtewet
Bij de uitwerking van de noodzakelijk wetswijzigingen is vastgehouden aan de oorspronkelijke uitgangspunten van de Warmtewet, omdat deze in een eerder stadium uitgebreid zijn bediscussieerd in de Kamer. De wijzigingen hebben niet tot doel om de Warmtewet op alle punten te herzien. Dit zou met het oog op het belang van voortgang van dit proces niet gewenst zijn. Het doel van de Warmtewet is en blijft consumentenbescherming. Deze consumentenbescherming wordt vormgegeven door middel van bepalingen gericht op tariefbescherming en leveringszekerheid voor de gebruiker en de introductie van een onafhankelijke toezichthouder. Met de wijzigingen worden geen nieuwe uitgangspunten of doelen aan de Warmtewet toegevoegd.

2. Inhoudelijke wijzigingen

2.1. Reikwijdte wet

De Warmtewet strekt tot bescherming van gebonden gebruikers tegen te hoge tarieven en hen leveringszekerheid te bieden. Tijdens de consultaties en de behandeling in de Tweede Kamer is gediscussieerd over de in de Warmtewet opgenomen gebruikersgrens van 1000 kW. Met deze

grens wordt bescherming geboden aan verschillende typen gebruikers; aan alle particulieren, aan kleine en middelgrote bedrijven, maar ook aan grotere bedrijven met een aanzienlijk verbruik.

---

¹ Onderzoek effect Warmtewet op warmteprijs en bedrijfsrendement, NMa. Op 12 mei 2010 verstuurd aan Tweede Kamer.

Bij de vaststelling van de maximumprijs wordt uitgegaan van het NMDA-principe; de prijs voor warmte wordt gerelateerd aan de gassituatie. Met het oog op het uitgangspunt van consumentenbescherming wordt voor de vaststelling van die maximumprijs uitgegaan van gassituatie van een huishouden. Verbruikers met een grote aansluiting die veelal in bedrijfsmatige sfeer opereren verschillen echter erg van deze referentie gassituatie van huishoudens.

Ook in de gassituatie wordt onderscheid gemaakt tussen afnemers van verschillende omvang. In de gasmarkt is het gebruikelijk te kijken naar de maximale capaciteit van de aansluiting. Het ligt in de rede om de verbruikersgrens in het kader van de Warmtewet aan te laten sluiten bij de gangbare grens in de gasmarkt. Uit een nadere analyse blijken hiervoor twee mogelijke aansluitcapaciteiten als referentie te kunnen dienen: de G25 aansluiting die in de Gaswet wordt gehanteerd voor de grens voor kleinverbruikers en de G6 aansluiting die in de codes wordt gehanteerd voor de grens van huishoudens. Er is gekozen om aansluiting te zoeken bij grens voor een huishouden, omdat dit zorgt voor de bescherming van consumenten en tegelijk voorkomt dat het systeem onnodig ingewikkeld wordt. Bij de keuze van een hogere grens zou er namelijk nog steeds een groep afnemers onder bescherming van de wet vallen, die een andere referentie gassituatie heeft. Om hiermee rekening te houden, zou voor deze groep een apart systeem gehanteerd moeten worden wat ten koste zou gaan van de eenvoud en transparantie van het tariefstelsel. Het bepalen van de referentie gassituatie van deze groep zakelijke verbruikers is bovendien lastig omdat deze erg kan verschillen en in onderlinge onderhandeling tot stand komt. De keuze om aansluiting te zoeken bij grens voor een huishouden past dus bij het streven naar eenvoud en levert een goede match op met het NMDA principe. Omrekening van de gascapaciteit van een G6 aansluiting naar warmte aansluitingen levert een capaciteitsgrens van 88 kW², die naar boven is afgerond en derhalve op 100 kW is bepaald.

2.2. Aanpassing tariefstelsel

De aanpassingen in het tariefstelsel hebben tot doel de complexiteit van dit stelsel te verminderen en daarbij recht te doen aan de oorspronkelijke uitgangspunten van de wet. De complexiteit van het tariefstelsel in het oorspronkelijke wetsvoorstel hangt samen met de interactie van de maximumprijs en de redelijke prijs. Deze combinatie van twee mogelijke tarieven zorgde voor onduidelijkheid richting verbruikers en een complexe uitvoering voor zowel warmteleveranciers als toezichthouder. Door middel van deze wetswijziging wordt het tariefstelsel daarom op dusdanige wijze aangepast dat er geen sprake meer is van twee mogelijke prijzen voor verbruikers; de maximumprijs gebaseerd op het NMDA-principe wordt het uitgangspunt. Hiermee is het altijd duidelijk op welk tarief verbruikers worden afgerekend en hebben zij de zekerheid niet meer te betalen dan een verbruiker die is aangesloten op gas.

De oorspronkelijke uitgangspunten van de Warmtewet zijn tweeledig. Naast het voorkomen dat verbruikers meer betalen dan een verbruiker in de gassituatie, was een tweede uitgangspunt het voorkomen van overwinsten bij warmteleveranciers. Om eveneens recht te doen aan dit uitgangspunt introduceert deze wetswijziging een structureel toezicht op de rendementen van warmteleveranciers. Deze periodieke rendementsmonitor is neergelegd in artikel 7 van het wetsvoorstel. Dit artikel bepaalt dat de rendementen van warmteleveranciers zullen worden gemonitord door de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit (hierna: NMa). De monitor zal elke twee jaar plaatsvinden, waarbij deels aangesloten zal worden bij de termijnen voor evaluatie van de wet (iedere 4 jaar vanaf 1 juli 2014). Een termijn van twee jaar weerspiegelt het evenwicht tussen enerzijds beperking van uitvoerings- en administratieve lasten en anderzijds een goede

---

² Technische omrekening van capaciteit naar kW; deze geschiedt op basis van de onderwaarde van gas omdat het gaat om gas op het aansluitpunt waardoor een eventuele hogere verbrandingswaarde van de cv-ketel, rendementsverliezen en leidingverliezen geen rol spelen.

rendementscontrole. Daarbij is relevant dat voor leveranciers met meerdere warmtenetten de rendementsmonitor zich zal richten op de gehele portfolio van warmteleverancier en dat de rendementen van individuele warmtenetten bezien zullen worden in relatie tot de looptijd van het warmteproject. De wijze waarop de monitor wordt ingericht is in beginsel aan de NMa, waarbij omwille van uitvoerbaarheid onderscheid gemaakt zou kunnen worden tussen vergunninghouders en overige leveranciers. Voor de volledigheid kan worden opgemerkt dat Onze Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (hierna: de minister) op grond van zijn, op basis van artikel 5d van de Mededingingswet toekomstige, bevoegdheid beleidsregels kan maken met betrekking tot de aan de NMa toekomstige bevoegdheden.

Indien de rendementsmonitor hiertoe aanleiding geeft, kan zo nodig worden overgegaan tot verdiscontering van de meer dan redelijk geachte rendementen in toekomstige tarieven. Het meer dan redelijk geachte behaalde rendement van een specifieke leverancier kan in dat geval door middel van een correctiefactor in de tarieven van die betreffende leverancier worden verdisconteerd. Ook hierbij geldt dat voor leveranciers met meerdere warmtenetten de rendementstoets zich zal richten op de gehele portfolio van leverancier en dat de rendementen van individuele warmtenetten bezien zullen worden in relatie tot de looptijd van het project. Deze rendementstoets is neergelegd in artikel II van onderhavig wetsvoorstel door middel van een bevoegdheid van de NMa. De toets zorgt ervoor dat adequaat kan worden ingegrepen indien blijkt dat warmteleveranciers te hoge rendementen maken en is daarmee een effectieve waarborg voor het tegengaan van overwinsten van leveranciers. De toets wordt in de wet opgenomen, maar treedt nog niet in werking. Op dit moment bestaat namelijk geen aanleiding voor verdiscontering van rendementen. Uit het effectonderzoek van NMa blijkt immers dat de onderzochte warmteleveranciers momenteel lagere rendementen behalen dan redelijk wordt geacht. Daarbij komt dat het vormgeven van een adequate rendementstoets tijd kost. Door de rendementstoets al wel in de wet op te nemen maar nog niet in werking te laten treden, is het mogelijk de vormgeving van deze toets eerst te onderzoeken op basis van de gegevens uit de monitor. De monitor zorgt er dus enerzijds voor dat onderzocht wordt welke rendementen er in de hele sector en per segment behaald worden en anderzijds dat relevante informatie kan worden verkregen om, indien nodig, een rendementstoets in te kunnen richten. Indien de monitor daartoe aanleiding geeft, kan het geheel vervolgens bij koninklijk besluit in werking treden. Dat koninklijk besluit treedt niet eerder in werking dan nadat het vier weken bij de beide kamers van de Staten-Generaal is voorgehangen.

2.3. Noodvoorziening

Naar aanleiding van het Algemeen Overleg met de Tweede Kamer is het oorspronkelijke artikel 10 van de Warmtewet, waarin de noodprocedure bij het faillissement van een warmteleverancier of producent wordt geregeld, nader geanalyseerd. Hieruit blijkt dat het oorspronkelijke artikel verbetering behoeft. Zo wordt er, anders dan in de parlementaire geschiedenis werd verondersteld, niet geregeld dat de noodleverancier de beschikking krijgt over het beheer van het net. Daarnaast is het wenselijk dat de minister, conform de Elektriciteits- en Gaswet, ingeval van tekortkomingen bij de leverancier al moeten kunnen ingrijpen voordat er een noodleverancier aangewezen moet worden, bijvoorbeeld door de aanstelling van een zogenaamde stille curator die tijdelijk het bestuur van een leverancier kan overnemen.

Artikel 12b en artikel 12c van het voorstel regelen de bevoegdheid van de minister om middels een noodprocedure de levering van warmte te borgen in het geval dat een warmteleverancier of producent niet aan zijn wettelijke verplichtingen kan voldoen. Artikel 12d regelt dat de minister de benodigde acties kan afdwingen om indien nodig een warmtenet te vervangen door een gasnet. Doel van deze artikelen is om de leveringszekerheid te borgen en zodoende de verbruiker te beschermen. In het voorliggende wijzigingsvoorstel wordt effectief geregeld dat de minister daartoe achtereenvolgens een aantal stappen kan ondernemen. Ten eerste kan hij een persoon

aanwijzen wiens opdrachten de leverancier moet opvolgen indien deze leverancier de continuïteit van de warmtelevering zelf niet kan garanderen. Bestuurders die hun medewerking aan deze persoon onthouden kunnen persoonlijk aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade die hieruit voortvloeit. Daarnaast kan de minister in het geval een leverancier niet langer in staat is in die hoedanigheid op te treden een andere leverancier aanwijzen als noodleverancier. Deze krijgt de beschikking over het warmtenet en de plicht dit net operationeel te houden. De noodleverancier krijgt ook de inkomsten uit dit warmtenet. Deze inkomsten kunnen door de minister worden aangevuld tot een acceptabel niveau zodat de noodleverancier geen schade ondervindt van de opgelegde verplichting.

Zoals de minister een noodleverancier kan aanwijzen, zo kan de minister ook een producent verplichten om warmte te leveren aan deze noodleverancier en de noodproducent hiervoor een redelijke vergoeding toekennen. Aan een aanwijzing als noodleverancier of noodproducent kan de minister voorwaarden verbinden en termijnen stellen op zodanige wijze dat voor alle betrokken partijen een prikkel bestaat om de noodsituatie zo snel mogelijk te beëindigen.

Indien het in werking hebben van een warmtenet niet (langer) rendabel kan plaatsvinden kan de minister ertoe besluiten de beheerder van het gasnet in die regio te verplichten een gasnet aan te leggen om het warmtenet te vervangen. Verbruikers zullen niet of slechts in beperkte mate de kosten dragen van de aansluiting op dit net omdat zij in principe moeten kunnen vertrouwen op de levering van energie middels het warmtenet.

2.4. Warmtemeters

Naar aanleiding van de motie van het lid Jansen (Kamerstukken II, 2010/11, 32 373, nr. 10) is er voor gekozen om de eisen aan meters die voorheen waren opgenomen in de Wet implementatie EG-richtlijnen energie-efficiëntie in artikel 8 van deze wet op te nemen. De bepaling betreffende warmtemeters die voorheen was opgenomen in 5, zesde lid, is hiermee komen te vervallen. Artikel 8 vormt de implementatie van de richtlijn 2006/32/EG van het Europees parlement en de Raad van 5 april 2006 betreffende energie-efficiëntie bij het eindgebruik en energiediensten en houdende intrekking van Richtlijn 93/76/EEG van de Raad voor verbruikers van warmte met een aansluiting van maximaal 100 kW. Op grond van artikel 8, tweede lid, kunnen in de algemene maatregel van bestuur waarin de eisen aan op afstand uitleesbare meters worden gesteld, eveneens vergelijkbare bepalingen worden opgenomen warmtemeters.

3. Wetstechnische wijzigingen

Aanpassing hoofdstuk 2

In artikel I, onderdeel B, is Hoofdstuk 2 opnieuw vastgesteld waarbij de oorspronkelijke artikelen, inclusief enkele toevoegingen en aanpassingen, anders zijn gerangschikt. Aanleiding voor deze herinrichting van het hoofdstuk is gelegen in de onduidelijkheid die er bestond ten aanzien van de eisen die golden voor leveranciers in het algemeen en vergunninghouders in het bijzonder. In de nieuwe rangschikking zijn eerst (paragraaf 2.1.) de algemene bepalingen die voor alle leveranciers gelden opgenomen. Daarna (paragraaf 2.2.) volgen specifieke bepalingen voor vergunninghouders. Enkele bepalingen die slechts betrekking hadden op vergunninghouders zijn van toepassing verklaard op alle leveranciers. Een transponeringstabel is opgenomen aan het slot van deze toelichting.

Stroomlijning voorhangbepalingen

De Warmtewet omvat verschillende artikelen met delegatie naar algemene maatregel van bestuur. Voor deze artikelen zijn de voorhangbepalingen, de artikelen 5, vijfde lid, 10, tweede lid, en 12a, derde lid, gestroomlijnd. Deze zaken zullen worden uitgewerkt in het Warmtebesluit.

Inwerkingtredingsbepaling

In de inwerkingtredingsbepaling, artikel 45, zijn twee wijzigingen aangebracht. Ten eerste kunnen de artikelen van de wet bij koninklijk besluit worden vastgesteld waarbij de verschillende artikelen of onderdelen daarvan op verschillende tijdstippen in werking kunnen treden. Ten tweede is het tweede lid, de terugwerkende kracht, komen te vervallen. Voor deze wijziging heeft de Tweede Kamer haar steun uitgesproken in het Algemeen Overleg omdat de terugwerkende kracht – in het licht van de resultaten uit het effectonderzoek van de NMa – als een disproportionele maatregel kan worden beschouwd.

Aanpassing aan de (vierde tranche) Algemene Wet Bestuursrecht

Enkele bepalingen zijn aangepast aan de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht. Allereerst is de invordering van de bestuurlijke geldschulden in overeenstemming gebracht. In verband hiermee zijn de artikelen 20 en 29 gewijzigd en de artikelen 21 en 31 vervallen. Daarnaast is de handavingsbepaling, artikel 18, aangepast.

Aanpassing aan Nota keuze sanctiestelsel

De handhaving via de Wet op de Economische Delicten is vervangen door de handhaving via bestuurlijke boete en daarmee in lijn gebracht met Nota keuze sanctiestelsel (Kamerstukken I 2008/09, 31 700 VI D en J). Dit blijkt uit de toevoeging van de bestuurlijke boete aan artikel 18 en het vervallen van artikel 35. In de artikelen 15 en 18 zijn nog enkele andere aanpassingen gedaan in verband met de handhaving. Ten eerste is opgenomen dat de raad van bestuur ambtenaren kan aanwijzen die belast zijn met het toezicht. Ten tweede kan de hele wet, inclusief de onderliggende regelgeving, door middel van de last onder dwangsom worden gehandhaafd. Beide zaken zijn in lijn met de Gaswet en de Elektriciteitswet 1998.

Representatieve organisaties en consultatie

In de Warmtewet werd een aantal organisaties bij ministeriële regeling aangewezen als representatieve organisatie. Deze aanwijzing was vooral relevant omdat in het totstandkomingproces van de wet sprake is geweest van een artikel waarmee representatieve organisaties recht zouden hebben op een vergoeding. Een dergelijk artikel vormt echter uiteindelijk geen onderdeel van de Warmtewet noch van dit voorstel tot wijziging. De relevantie van de aanwijzing van bepaalde organisaties als representatieve organisatie is hiermee verminderd. De positie die representatieve organisaties in wet hebben, verandert door deze wijziging niet en is vergelijkbaar aan die in de Gas- en Elektriciteitswet. Zo worden representatieve organisaties altijd aangemerkt als belanghebbende in beroepszaken. Een limitatieve, statische lijst van representatieve organisaties heeft op dit systeem geen toegevoegde waarde. De bepaling over de aanwijzing van representatieve organisaties bij ministeriële regeling is derhalve geschrapt voor zowel de Warmte-, Gas-, als Elektriciteitswet. Bij de vraag of een organisatie als representatieve organisatie moet worden aangemerkt spelen de volgende criteria een rol:

- De organisatie heeft statuten die voorzien in de specifieke belangenbehartiging op het gebied van warmte;
- De organisatie vertegenwoordigt een groep van behoorlijke omvang, waarbij tevens relevant wordt geacht dat de organisatie nationaal opereert en niet slechts enkel regionaal of lokaal;
- De organisatie vertegenwoordigt een zeker belang in de markt zoals dit is omschreven in de wet: productie, levering of verbruikers.

Aansluitbijdrage

In artikel 6 is expliciet bepaald dat de geregeerde aansluitbijdrage betrekking heeft op de situatie waarin een verbruiker of een groep verbruikers een nieuwe woning (laat) bouwen in een gebied waar reeds een warmtenet ligt en op dit bestaande net moet worden aangesloten.

Ten aanzien van de aansluitbijdrage is het relevant om twee situaties te onderscheiden:

1. de situatie waarin woningen worden gebouwd en worden aangesloten op een nieuw warmtenet. In dit geval komt de aansluitbijdrage tot stand binnen het overleg tussen projectontwikkelaar, gemeente en warmteleverancier. Dit overleg speelt zich af in een situatie waarbij de projectontwikkelaar en gemeente vrije keuze hebben ten aanzien van de energievoorziening. Er is in dit geval dus geen sprake is van een gebondenheid ten gevolge van een monopoliepositie. De aansluitbijdrage die uit dit overleg tot stand komt, wordt in het algemeen door de projectontwikkelaar afgedragen aan de warmteleverancier en doorberekend in de huizenprijs. De aansluitbijdrage wordt dus niet rechtstreeks bij de verbruiker in rekening gebracht. Hoewel de verbruiker geen partij is in de onderhandelingen over de bijdrage, zou in deze situatie een redelijke prijs tot stand moeten komen omdat er geen sprake is van een monopoliesituatie. Artikel 6 uit de wet is daarom in de praktijk niet relevant voor verbruikers van warmte bij de ontwikkeling van nieuwe, grotere woningbouwprojecten. Ditzelfde geldt voor een situatie waarin er sprake is van een grootschalige uitbreiding van een warmtenet. Ook in dit geval vindt immers overleg plaats over de aansluitbijdrage in een situatie waarin projectontwikkelaar en gemeente keuze hebben ten aanzien van de energievoorziening.
2. de situatie waarin een verbruiker of een groep verbruikers een nieuwe woning (laat) bouwen in een gebied waar reeds een warmtenet ligt en op dit bestaande net moet worden aangesloten. In deze situatie wordt de aansluitbijdrage meestal door de warmteleverancier direct in rekening gebracht bij de verbruiker, hoewel deze soms door een projectontwikkelaar in rekening wordt gebracht via de huizenprijs. In dit geval heeft de verbruiker geen keuze voor een andere vorm van warmtevoorziening en is er sprake van gebondenheid van de verbruiker en een monopoliesituatie van de warmteleverancier. Om verbruikers in deze situatie te beschermen is bepaald dat op de aansluitbijdrage in dit geval het NMDA principe van toepassing is.

Het artikel ziet dus uitdrukkelijk op de tweede situatie.

4. Wijzigingen ten behoeve van uitvoering en handhaving

4.1 Evaluatie

De wet treedt later in werking dan oorspronkelijk was voorzien. De eerste evaluatie van de wet zou daardoor te snel na inwerkingtreding plaatsvinden. In dat geval zou een evaluatie plaatsvinden op basis van te weinig informatie en zou deze leiden tot een zware uitvoeringslast. Het moment voor de eerste evaluatie is daarom naar achter geschoven. Daarbij is ervoor gekozen om de evaluatie op hetzelfde moment uit te voeren als de evaluatie van de Gas- en Elektriciteitswet, waarin is bepaald dat de evaluatie plaatsvindt zo snel mogelijk na 1 juli 2006 en vervolgens na elke vier jaar. Hierbij aansluitend zal de evaluatie van de Warmtewet iedere 4 jaar plaatsvinden vanaf 1 juli 2014.

4.2 Geschilbeslechting

Met de Warmtewet wordt de NMa belast met het toezicht op de warmtemarkt. Er bestond echter onduidelijkheid welke organisatie is belast met geschilbeslechting. Het is gebruikelijk dat individuele geschillen tussen verbruikers en warmtebedrijven, niet door de NMa maar door een geschillencommissie worden behandeld. In overleg met de Geschillencommissie Energie & Water en de NMa is daarom een bepaling toegevoegd aan artikel 3. In artikel 3, tweede lid, is conform de regeling bij gas en elektriciteit, opgenomen dat geschillen die voortvloeien uit de overeenkomst tussen verbruiker en warmteleverancier kunnen worden voorgelegd aan een onafhankelijke geschillencommissie. De geschilbeslechting bij de NMa in artikel 22 komt hiermee te vervallen.

Voor geschillen waar de onafhankelijke geschillencommissie onbevoegd is, staat de gang naar de burgerlijke rechter open.

4.3 Informatieverstrekking

De raad van bestuur van de mededingingsautoriteit is verantwoordelijk voor de vaststelling van de maximumprijs. Omdat voor de maximumprijs het NMDA-principe wordt gehanteerd, zijn voor de vaststelling van deze prijs gegevens uit de gasmarkt benodigd. Naast gegevens van warmteleveranciers heeft de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit voor de uitvoering van de Warmtewet derhalve ook gegevens nodig van gasbedrijven als bedoeld in de Gaswet. De raad heeft dit punt opgebracht in de uitvoerings- en handhavingstoets bij het Warmtebesluit. Dit moet echter op het niveau van wet in formele zin worden vastgelegd. Artikel 14 is conform aangepast.

4.4 Vergunningverlening

De Warmtewet bepaalde dat partijen die reeds warmte leverde aan verbruikers van rechtswege een vergunninghouder zouden zijn. Een dergelijke wijze van vergunningverlening bleek echter op bezwaren te stuiten vanuit de handhavingpraktijk omdat hiermee niet bekend zou worden wie de vergunninghouders zijn waardoor toezicht op deze partijen onmogelijk is. Voor het toezicht dient dus helder te zijn om welke bedrijven het gaat. Daarom is een overgangstermijn ingevoerd waarin leveranciers kunnen aantonen aan de vergunningeisen te voldoen en deze aan te vragen.

5. Uitvoering en handhaving

De NMa heeft het voorstel tot wijziging van de Warmtewet beoordeeld en op een aantal punten advies aan de minister uitgebracht. De NMa concludeert dat het ontwerpvoorstel uitvoerbaar en handhaafbaar is. Eerder heeft de NMa al op de Warmtewet voor wijziging een uitvoerings- en handhavingstoets uitgevoerd. In haar brief geeft de NMa aan dat de voorgestelde wijzigingen tegemoet komen aan de eerder aangekaarte risico's en aandachtspunten en helpen bij de uitvoering van en het toezicht op de wet. Daarnaast omvat de brief een aantal adviezen, die de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel verder kunnen verbeteren. De adviezen betreffen:

- De NMa wijst in de toets op uitvoeringsproblemen bij het toezicht op de leveranciers vanwege het ontbreken van zicht op (het aantal) warmteleveranciers. Daarom is ervoor gekozen een meldingsplicht op te nemen in dit voorstel tot wijziging van de wet. Deze meldingsplicht is neergelegd in artikel 40.
- De NMa concludeert dat met dit voorstel tot wijziging van de wet het tariefstelsel aanzienlijk transparanter en eenvoudiger is geworden. Dit komt door het vervallen van de combinatie tussen redelijke en maximumprijs, de mogelijkheid van pooling en de terugwerkende kracht. De NMa merkt hier echter bij op dat indien wordt overgegaan tot inwerkingtreding van de rendementstoets, die is neergelegd in artikel II van onderhavig wetsvoorstel, rekening gehouden dient te worden met bijkomende uitvoeringslasten en voorbereidingstijd. De NMa deelt dan ook het standpunt om eerst alleen over te gaan tot een rendementsmonitor alvorens het zwaardere instrument van de toets in te zetten.
- Daarnaast signaleert de NMa uitvoeringsproblemen bij de wijze van vaststelling van het besluit. Het toepassen van de uniforme voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht, dat de in het oude artikel 4, leden 5 tot en met 8, opgenomen voorbereidingsprocedure zou vervangen, zou ertoe leiden dat de vaststelling van de maximumprijs niet voor 1 januari, maar pas maanden later, kan plaatsvinden omdat de benodigde data pas per medio december beschikbaar zijn. Het maximumtariefbesluit wordt genomen op basis van de bepalingen uit het warmtebesluit. De NMa merkt op dat daarbij nagenoeg geen ruimte bestaat voor belangenafweging. Dit in ogenschouw nemende en

omdat belang gehecht wordt aan een tariefsysteem dat ingaat aan het begin van het (boek)jaar en gebruik maakt van de meest recente data, is gekozen om geen uitgebreide voorbereidingsprocedure op te nemen.

- Naar aanleiding van de toets van de NMa is voor leveranciers een verplichting tot het voeren van een storingsregistratie aan het wetsvoorstel toegevoegd. Deze verplichting is neergelegd in artikel 2, zesde lid. De NMa merkt in haar brief op dat ten behoeve van het kwaliteitstoezicht tevens andere bepalingen wenselijk zouden zijn. In lijn met de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet kan daarbij gedacht worden aan de verplichting tot het voeren van een kwaliteitsbeheerssysteem en het opleveren van Kwaliteits- en capaciteitsdocumenten. Hoewel de relevantie van dergelijke instrumenten wordt ingezien, is besloten in dit voorstel geen verplichting hiertoe op te nemen omdat dit gepaard zou gaan met hoge extra lasten voor warmteleveranciers en een complexer systeem. Op basis van ervaringen met nieuwe bepalingen op dit gebied in de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet en eerste ervaringen met het toezicht op de warmtemarkt, kan bij de evaluatie van de Warmtewet aandacht geschonken worden aan de wijze waarop het toezicht op kwaliteit en veiligheid vormgegeven kan worden.

6. Europeesrechtelijke aspecten

Er zijn, anders dan bij elektriciteit en gas, geen richtlijnen die uitsluitend betrekking hebben op warmte. Op onderdelen zijn er wel Europese regels. Zo vormt artikel 8 de implementatie van de richtlijn 2006/32/EG van het Europees parlement en de Raad van 5 april 2006 betreffende energie-efficiëntie bij het eindgebruik en energiediensten en houdende intrekking van Richtlijn 93/76/EEG van de Raad voor verbruikers van warmte met een aansluiting van maximaal 100 kW.

Daarnaast is dit voorstel getoetst aan richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de diensten op de interne markt (PbEU L 376) (hierna: de Dienstenrichtlijn). Deze richtlijn kent een volledige werking sinds 28 december 2009, de datum waarop de richtlijn is nationale regelgeving diende te zijn geïmplementeerd. Gelet op de bijzondere motiveringsvereisten die op grond van deze richtlijn van de lidstaten wordt gevraagd met betrekking tot het vaststellen van wet- en regelgeving, is nagegaan of dit wetsvoorstel onder het bereik van de Dienstenrichtlijn valt.

Bij de levering van warmte zijn de feitelijke levering van warmte en het transport van die warmte onlosmakelijk met elkaar verbonden. Een leverancier in de zin van de Warmtewet is daarom, voor zover hij de transportdienst verricht, een dienstverrichter in de zin van de Dienstenrichtlijn. Eisen die worden gesteld aan de leverancier moeten dus worden getoetst aan de richtlijn. Daarbij moet worden opgemerkt dat in dit wetsvoorstel veel eisen zijn overgenomen die reeds in de oude Warmtewet, die op 10 februari 2009 door de Eerste Kamer is aangenomen, waren opgenomen en inhoudelijk niet zijn aangepast.

Het gaat hier om drie aspecten: het vergunningstelsel, de algemene eisen aan de leverancier en vergunninghouder en de maximumprijs. Deze onderwerpen zijn respectievelijk getoetst aan de relevante bepalingen uit de Dienstenrichtlijn, te weten artikel 9, dat ziet op vergunningstelsels, en artikel 15 dat ziet op eisen die moeten worden genotificeerd. Artikel 16 is niet van toepassing omdat het hier uitsluitend dienstverrichters betreft, die hun diensten verrichten over netwerken die in Nederland liggen.

Het vergunningstelsel is getoetst aan artikel 9. Een vergunningstelsel wordt noodzakelijk geacht omdat toetsing van de vergunningplichtige leveranciers vooraf moet plaats vinden. Beoordeeld moet worden of zij in staat zijn betrouwbaar en met een goede kwaliteit van dienstverlening te leveren. Het stelsel is zodanig ingericht dat het slechts van toepassing is op een beperkt aantal grote leveranciers.

De eisen aan de leverancier en vergunninghouder kunnen worden onderverdeeld in eisen die van belang zijn om effectieve handhaving door de toezichthouder te kunnen garanderen, bijvoorbeeld artikel 2, vijfde en zesde lid, en eisen ter bescherming van de consument. De eis opgenomen in artikel 2, derde lid, is in overeenstemming met artikel 20 van de Dienstenrichtlijn.

Geen van de voorgestelde eisen maakt onderscheid naar nationaliteit of heeft anderszins een discriminerende werking. De eisen gelden voor alle leveranciers in gelijke mate. De eisen zijn noodzakelijk en gerechtvaardigd om een dwingende reden van algemeen belang, te weten de bescherming van de consument tegen monopolistische leveranciers. De tariefregulering door middel van de NMDA-prijs en de overige eisen aan leveranciers dienen louter dat doel. Ten slotte zijn de eisen zo beperkt mogelijk gehouden. De eisen zullen worden genotificeerd bij de Europese Commissie. Deze notificatie kent geen stand-still periode.

7. Administratieve lasten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het geheel aan administratieve lasten dat voortkomt uit de Warmtewet alsmede de administratieve lasten die voortkomen uit het warmtebesluit. Tijdens de behandeling van oorspronkelijke Warmtewet is het geheel aan administratieve lasten door een extern onderzoeksbureau in kaart gebracht en getoetst door Actal. Op basis van onderhavige voorstel tot wijziging van de Warmtewet is bezien welke op welke punten er veranderingen optreden in de administratieve lasten.

<i>Verplichting</i>	<i>Administratieve lasten uit wet</i>	<i>Administratieve lasten uit besluit</i>
<i>Eenmalig:</i>		
Kennisname van regelgeving (vergunninghouders)	18.000	
Vergunningaanvraag	48.000	
Meldingsplicht en kennisname leveranciers	172.500	172.500
Totaal eenmalig	238.500	172.500
<i>Structureel:</i>		
Vergunninghouder voert afzonderlijke boekhouding	192.000	-
Vergunningaanvraag	8.000	-
Vergunningwijzigingen	2.000	-
Vergunningoverdracht	800	-
Instellen van beroep bij toezichthouder	24.000	-
Handhaving	106.800	-
Vereisten aan toelichting op jaarrekening	-	1.200
Vereisten aan jaarverslag	-	9.600
Totaal (structureel)	333.600	10.800

Het totaal aan jaarlijks terugkerende (structurele) administratieve lasten van de Warmtewet, inclusief dit voorstel tot wijziging, bedraagt 333.600 euro. Het voorstel tot wijziging van de wet leidt tot een vermindering van deze structurele administratieve lasten. Dit komt onder andere doordat de lasten die gepaard gaan met de handhaving verminderen door vereenvoudiging van het tariefstelsel (afschaffing van redelijke prijzen per net) en van de procedure voor de vaststelling van de maximumprijs. De structurele administratieve lasten die voorkwamen uit de eerdere versie van de Warmtewet en de handhaving daarvan bedroegen 490.600 euro. Deze lasten dalen derhalve met 157.000 euro.

De eenmalige administratieve lasten stijgen met dit voorstel tot wijziging van de wet. Dit komt doordat - in tegenstelling tot de oorspronkelijke Warmtewet - niet meer geldt dat partijen die reeds warmte leverde aan verbruikers van rechtswege een vergunninghouder worden. Deze vergunningverlening van rechtswege zou ervoor hebben gezorgd dat niet bekend zou worden wie de vergunninghouders zijn, waardoor toezicht op deze partijen onmogelijk is. Binnen de ingevoerde overgangstermijn van drie jaar dient daarom wel een vergunningaanvraag te worden ingediend, wat gepaard gaat met eenmalige administratieve lasten (verspreid over drie jaar) van 48.000. Hierbij is, overeenkomstig de administratieve lastentoets bij het oorspronkelijke wetsvoorstel, uitgegaan van 12 vergunninghouders en een tijdsbesteding van 80 uur bij een tarief van 50 euro. Daarnaast geldt voor alle leveranciers een meldingsplicht, die eveneens dient om inzicht te krijgen in het aantal actieve warmteleveranciers en hiermee het toezicht op de markt mogelijk te maken. Op dit moment is onbekend hoeveel leveranciers er zijn. Uit het onderzoek Warmtenetten in Nederland van CE Delft blijkt dat dit er mogelijk duizenden zijn, maar dit is met onzekerheid omgeven. Desondanks is de schatting van CE Delft van 6.900 leveranciers de enige houvast op dit punt. In lijn hiermee is een schatting gemaakt voor de meldingsplicht en kennisname van de regelgeving van 172.500 euro, uitgaande van een half uur per partij. De eenmalige lasten stijgen dus ten opzichte van de eerdere versie van de wet. Deze stijging komt voort uit het feit dat meer inzicht is ontstaan over het grote aantal leveranciers dat mogelijk in de markt actief is en over het feit dat toezicht op de markt niet mogelijk zolang deze partijen onbekend blijven. De hoogte van de lasten komt voort uit het grote aantal leveranciers, de lasten per individuele leverancier zijn beperkt tot 25 euro.

Bij de totstandkoming van de wet is ernaar gestreefd de administratieve lasten te minimaliseren. Dit blijkt onder andere uit artikel 9, tweede lid, van de wet waarin niet-cumulatieve uitzonderingsgronden zijn opgenomen op basis waarvan een warmteleverancier niet vergunningplichtig is. Hierdoor zijn veel, vooral kleinere warmteleveranciers niet verplicht een vergunning aan te vragen en blijven de administratieve lasten voor deze groep beperkt. Daarnaast wordt met dit voorstel tot wijziging van de wet het tariefstelsel vereenvoudigd, waarmee de administratieve lasten ook worden beperkt.

Hierbij is relevant op te merken dat een aantal vereenvoudigen die met dit voorstel tot wijziging van de wet gepaard gaan, niet leidt tot een vermindering van de formele administratieve lasten maar wel tot een vergemakkelijking van de bedrijfsvoering van warmteleveranciers. Dit komt doordat de definitie van administratieve lasten zich enkel richt op de lasten die gepaard gaan met de informatieoverdracht tussen bedrijven en overheidsinstellingen, zoals de toezichthouder. Lasten die gepaard gaan met de interne bedrijfsvoering en informatieoverdracht tussen bedrijven en afnemers vallen derhalve niet onder de definitie van administratieve lasten. Dit voorstel tot wijziging van de Warmtewet zorgt er onder andere voor dat niet meer wordt uitgegaan van redelijke prijzen per net en dat de terugwerkende kracht wordt geschrapt. Hoewel dit dus niet leidt tot een vermindering van de formele administratieve lasten, leiden deze wijzigingen wel tot een vergemakkelijking van het interne bedrijfsproces en het proces van informatieoverdracht tussen warmteleveranciers en warmteafnemers.

8. Transponeringstabel Hoofdstuk 2

ARTIKEL NIEUW	ARTIKEL OUD	ARTIKEL NIEUW	ARTIKEL OUD
2, eerste lid	2, derde lid, en 5, eerste lid	10, vierde lid	8, tweede lid
2, tweede lid	5, derde lid	10, vijfde lid	8, derde en vierde lid
2, derde lid	5, achtste lid	11	9, eerste t/m derde lid
2, vierde lid	5, vierde lid	12, eerste lid	5, vijfde lid
2, vijfde lid	12, eerste lid	12, tweede lid	5, zevende lid
2, zesde lid	nieuw	12, derde lid	5, negende lid
2, zevende lid	5, tweede lid	12, vijfde lid	5, tiende lid
3, eerste lid	3, eerste lid	12a, eerste lid	2, zesde lid en 12, tweede lid
3, tweede lid	nieuw	12a, tweede lid	12, derde lid
3, derde lid	3, tweede lid	12a, derde lid	12, vierde lid
4, eerste lid	3, vierde lid	12b, eerste lid	9, vierde lid
4, tweede lid	3, vijfde lid	12b, tweede lid	11, eerste lid
4, derde lid	3, zesde lid	12b, derde lid	11, tweede lid
5, eerste lid	4, eerste lid	12b, vierde lid	nieuw
5, tweede lid	deels 4, eerste lid	12b, vijfde lid	nieuw
5, derde lid	4, tweede lid	12b, zesde lid	nieuw
5, vierde lid	4, derde lid	12b, zevende lid	nieuw
5, vijfde lid	4, vierde lid	12c, eerste lid	10, eerste lid
6	6	12c, tweede lid	nieuw
7	nieuw	12c, derde lid	nieuw
8	2 Wet implementatie EG-richtlijnen energie-efficiëntie	12c, vierde lid	10, vierde lid
9, eerste lid	2, eerste lid	12c, vijfde lid	nieuw
9, tweede lid	2, tweede lid	12c, zesde lid	10, tweede en vijfde
10, eerste lid	7, eerste lid	12d, eerste lid	9, vijfde lid
10, tweede lid	7, tweede lid	12d, tweede lid	9, vijfde lid
10, derde lid	8, eerste lid		

II. ARTIKELEN

Artikel 1, onderdeel A

In artikel 1 wordt een aantal zaken aangepast. Ten eerste wordt de Minister van Economische Zaken vervangen door de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Ten tweede wordt in de definitie van verbruiker 1000 kW gewijzigd in 100 kW. Voor de toelichting op die wijziging zij verwezen naar paragraaf 2.1 van het Algemeen deel. Ten derde wordt de verwijzing naar de vergunning geactualiseerd. Ten vierde wordt de definitie van representatieve organisaties in die zin aangepast dat representatieve organisaties niet langer bij ministeriële regeling worden aangewezen. Ten slotte wordt een definitie opgenomen van het begrip verhuurder. Hiervoor is aansluiting gezocht bij een reeds bestaande definitie uit de Wet op het overleg huurders verhuurder (Stb. 1998, 501). Het opnemen van de definitie is noodzakelijk in verband met de bepaling omtrent de uitzonderingen op de vergunningplicht, bedoeld in artikel 9. Verhuurders in de zin van deze wet zijn niet vergunningplichtige leveranciers.

Artikel 1, onderdeel B

Artikel 2

In dit artikel zijn de eisen opgesomd waar iedere leverancier aan moet voldoen. De belangrijkste is opgenomen in het eerste lid en bepaalt dat iedere leverancier zorg moet dragen voor een betrouwbare levering van warmte tegen redelijke voorwaarden en met inachtneming van een goede kwaliteit van dienstverlening. Het oorspronkelijke artikel bepaalde eveneens dat de leverancier tegen redelijke prijzen warmte moest leveren. Dat deel is komen te vervallen in verband met de aanpassingen in het tariefstelsel dat onder paragraaf 2.2 nader is toegelicht. Enkele van de hier opgenomen artikelleden waren opgenomen in de eisen die gesteld werden aan vergunninghouders, maar worden van belang geacht voor iedere leverancier. Het zesde lid bepaalt dat een leverancier een storingsregistratie moet bijhouden. Een leverancier moet in de leveringsovereenkomst regels opnemen omtrent een vergoeding bij een ernstige storing of bij afwijking van de overeengekomen kwaliteitsniveaus. Om te kunnen bepalen wanneer een compensatie moet worden verstrekt, dient de leverancier vast te (kunnen) stellen wanneer een storing heeft plaatsgevonden, hoe lang deze heeft geduurd en welke verbruikers hierdoor getroffen zijn. Het zevende lid ten slotte was voorheen ook opgenomen in artikel 5 en verplicht de producent tot het onderhandelen over de verkoopprijs van zijn warmte met de leverancier.

Artikelen 3 en 4

De inhoud van de artikelen 3 en 4 stond oorspronkelijk in artikel 3. Artikel 3 omvat de verplichting voor een leverancier tot het opstellen van een overeenkomst tot levering van warmte. Een dergelijke overeenkomst kan per individuele verbruiker worden opgesteld, maar er kan ook sprake zijn van een collectieve overeenkomst. Aan artikel 3 is een tweede lid toegevoegd, dat bepaalt dat kleinverbruikers geschillen met hun leverancier via een transparante, eenvoudige en goedkope procedure door een onafhankelijke geschillencommissie moet kunnen laten beslechten. Deze procedure betreft geschilbeslechting door middel van bindend advies. Er is sprake van een geschil dat ter beslechting wordt voorgelegd aan een externe instantie. Hierbij kan gedacht worden aan de Geschillencommissie Energie en Water. Een andere geschillenregeling is mogelijk, mits deze regeling aan de waarborgen opgesomd in het tweede lid voldoet. De bepaling betreffende de toepasselijkheid van Nederlands recht is overgenomen ter bescherming van de verbruikers. In de Gaswet is een vergelijkbare bepaling opgenomen. Artikel 4 was opgenomen in artikel 3, vierde tot en met zevende lid.

Artikel 5

Dit artikel vormt de basis van de maximumprijs op basis van het Niet-Meer-Dan-Anders (NMDA) – principe. Het artikel bevat inhoudelijk vrijwel dezelfde bepalingen als het oude artikel 4 met dien verstande dat er enkele technische wijzigingen zijn aangebracht. Allereerst wordt in het eerste lid geëxpliciteerd dat de maximumprijs voor alle leveranciers geldt. Het tweede lid geeft een nadere invulling van de maximumprijs waarbij in onderdeel b wordt toegevoegd dat de maximumprijs is opgebouwd uit een leveringsafhankelijk en een leveringsonafhankelijk deel. Het leveringsonafhankelijke deel, de vaste kosten, bestaan uit de vaste kosten voor de levering, het transport en de aansluiting van gas en het verschil in gebruikskosten. Een component bij het verschil in gebruikskosten is de meerkosten voor elektrisch koken. Dit zal bij de algemene maatregel van bestuur op basis van het vijfde lid nader worden ingevuld. Ten aanzien van dat lid is de voorhangbepaling aangepast alsmede de oude inwerkingtredingsbepaling geschrapt. De oude leden 5 tot en met 8 voorzagen in een uitgebreide voorbereidingsprocedure. Deze bepalingen zijn in verband met de uitvoering door de NMa uiteindelijk komen te vervallen. Voor een nadere toelichting zij verwezen naar paragraaf 5 van het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel 6

De bepaling over de aansluitbijdrage is verduidelijkt. Onderstreept wordt dat de in deze wet gereguleerde aansluitbijdrage die gebaseerd is op het NMDA-principe louter betrekking heeft op de situatie dat een woning wordt aangesloten op een bestaand warmtenet. Kortom, om situaties waarin geen sprake is van onderhandeling tussen projectontwikkelaar, gemeente en warmteleverancier. In andere gevallen zoals bij aanleg nieuwe woonwijk of grootschalige uitbreiding van het warmtenet vindt een dergelijke onderhandeling wel plaats en geldt dit artikel niet. Voor een nadere toelichting zij verwezen naar het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel 7

Ingevolge dit artikel dient de NMa de rendementen van de leveranciers te monitoren. De reikwijdte van deze monitor strekt zich verder uit dan de verbruikersgrens die is opgenomen in artikel 1, onderdeel d. Het gaat om het totale rendement van een leverancier. Hierbij zullen de rendementen van de vergunninghouders intensief worden gemonitord en de rendementen van overige leveranciers bijvoorbeeld signaalgestuurd of steekproefgewijs. Zie voor een nadere toelichting op de monitor paragraaf 2.2 van deze toelichting.

Artikel 8

In dit artikel is de oude bepaling uit artikel 2 van de Wet implementatie EG-richtlijnen energie-efficiëntie opgenomen en enigszins aangepast. Het artikel spreekt over het ter beschikking stellen van een warmtewisselaar en warmtemeter binnen een redelijke termijn en tegen redelijke tarieven en voorwaarden. Tarieven worden als redelijke beschouwd indien deze voortkomen uit kosten op basis van doelmatige bedrijfsvoering. Overigens is niet altijd sprake van een warmtewisselaar bij de gebruiker, dit hangt van het type systeem af.

Het eerste lid, onderdeel a, van dit artikel bepaalt dat de warmtewisselaar en warmtemeter op verzoek van de gebruiker moet worden geplaatst, tenzij dit technisch onmogelijk is of financieel niet redelijk. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan bepaalde reeds bestaande (studenten)complexen met blokverwarming. Op dit moment wordt in praktijk in dergelijke complexen soms gebruik gemaakt van verdampingsmeters en in studentenwoningen met afgesproken verdeelsleutels, waarin ook de kosten voor de verwarming van collectieve ruimten zijn verwerkt. Het is voorstelbaar dat in dergelijke situaties de plaatsing van aparte meters op niveau van de individuele gebruiker gepaard kan gaan met relatief hoge kosten waardoor dit als financieel onredelijk kan worden beschouwd.

Artikel 9

Dit artikel is vrijwel identiek aan het oude artikel 2 van de Warmtewet met dien verstande dat de ontheffing voor de vergunningplicht ook geldt indien er sprake is van een verhuurder. In de Warmtewet was opgenomen dat de vergunningplicht niet gold voor zover er werd geleverd door een persoon die eigenaar was van de gebouwen, ten behoeve waarvan de warmte werd geleverd. Onder deze situatie vielen onder anderen verenigingen van eigenaren, maar ook verhuurders voor zover de verhuurder zelf (in juridische zin) eigenaar was van het gebouw ten behoeve waarvan werd geleverd. Enkele verhuurders - die eveneens leverancier in de zin van deze wet zijn - waren echter geen juridische eigenaar van het verhuurde gebouw, maar de beheerder. Om dit onderscheid weg te nemen is aan onderdeel c toegevoegd dat een verhuurder geen vergunningplichtige leverancier is. Daarnaast is de terminologie in dit artikel in overeenstemming gebracht met de begripsbepalingen.

Artikel 10 en 11

In de artikelen 10 en 11 zijn de bepalingen opgenomen die voorheen waren opgenomen in de artikelen 7, 8 en 9. De artikelen regelen het verlenen van vergunningen, het overdragen van vergunningen en het intrekken van vergunningen. In het warmtebesluit zullen deze eisen nader worden uitgewerkt.

Ten opzichte van de oude artikelen zijn twee wijzigingen aangebracht van inhoudelijk ondergeschikte aard. In artikel 11, eerste lid, is de eerste volzin in die zin aangepast dat de minister niet alleen op verzoek van de aanvrager een vergunning zou kunnen intrekken. Deze zinsnede is verplaatst naar het tweede lid, onder a.

Ten tweede is het oude artikel 7, derde lid, komen te vervallen. De verwijzing is na het laten vervallen van de redelijke prijs obsoleet geworden. De zorgplicht uit het oude artikel 5, eerste lid, is verplaatst naar artikel, 2, eerste lid. Iedere leverancier moet zorg dragen voor een betrouwbare levering.

Artikel 12

In artikel 12 zijn de eisen opgenomen die gelden voor vergunninghouders en voorheen waren opgenomen in artikel 5 van de Warmtewet. Een deel van de in dat artikel opgenomen eisen is verplaatst naar artikel 2 en geldt voor alle leveranciers.

Artikel 12a

In dit artikel staan vrijwel dezelfde bepalingen als in het oude artikel 12. Het eerste lid van het artikel is verplaatst naar artikel 2, vierde lid, omdat deze bepaling zich niet richtte op de vergunninghouder, maar op alle leveranciers. In het warmtebesluit worden hier nadere eisen aan gesteld.

Artikelen 12b en 12c

Deze artikelen vervangen het oude artikel 10. Nadere toelichting ten aanzien van de noodprocedures is opgenomen in paragraaf 2.4 van het algemeen deel van deze toelichting. Kortheidshalve zij daar naar verwezen. Ingevolge het tweede lid krijgt de noodleverancier het beheer over het net. Ten behoeve van dat net verricht hij louter correctieve onderhoudswerkzaamheden. Dat wil zeggen dat er geen uitbreidingsinvesteringen worden gedaan, maar dat het net gedurende die noodperiode normaal blijft functioneren.

Artikel 12d

In dit artikel staan de bepalingen uit het oude artikel 9, vijfde lid. Indien blijkt dat een bepaald warmtenet echt onrendabel is en onmogelijk tegen de NMDA-prijs kan worden geleverd, dan kan de minister een netbeheerder aanzeggen een gasnet aan te leggen.

Onderdeel C

Zie voor de toelichting op dit artikel § 4.3 van het Algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel F

Het aangepaste artikel 18 regelt dat de NMa ter handhaving van deze wet een last onder dwangsom kan opleggen en bij overtreding van bepaalde artikelen een bestuurlijke boete kan opleggen. Het artikel is aangepast aan de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht, in lijn met de Gaswet en in overeenstemming met de Nota keuze sanctiestelsel. Zie voor een andere toelichting paragraaf 3 van het algemeen deel van de toelichting.

Onderdeel O

Veel wijzigingen die werden voorgesteld in de Gas- en Elektriciteitswet 1998 hielden verband met de wijziging voor de representatieve organisaties en met subsidiëring op grond van de milieukwaliteit van de elektriciteitsproductie. Die wijzigingen zijn inmiddels niet meer relevant. Het artikel is conform aangepast.

Onderdeel R

In dit artikel is de verplichting opgenomen voor de leveranciers om zich bij de NMa te melden. Ten behoeve van het toezicht is het van belang te kunnen achterhalen hoeveel warmteleveranciers er zijn en welke bedrijven het betreft.

Onderdeel S

Dit artikel bepaalt dat vergunninghouders binnen drie jaar na inwerkingtreding van deze wet een vergunning moeten aanvragen. Tot die tijd worden ze wel aangemerkt als vergunninghouder en moeten voldoen aan de eisen die zijn opgenomen in deze wet. Zie voor een andere toelichting paragraaf 4.4 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel V

In dit artikel is de inwerkingtredingsbepaling in overeenstemming gebracht met de aanwijzingen voor de regelgeving en is de terugwerkende kracht geschrapt. Zie hiervoor paragraaf 2.4 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel II

In artikel II is de rendementstoets opgenomen. Deze zal eventueel op een later tijdstip in werking treden. Voor een nadere toelichting zij verwezen naar paragraaf 2.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel III

Dit artikel strekt tot het laten vervallen van de bepalingen over de meter voor verbruikers met een aansluiting van maximaal 100 kW uit de Wet implementatie EG-richtlijnen energie-efficiëntie. De bepaling is opgenomen in artikel 8 van de Warmtewet. Voor verbruikers met een aansluiting van boven de 100 kW geldt ten aanzien van meetinrichtingen die wet nog steeds.

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,